

בדרך אל המיליון

הדור העצמאי

השם: ניסים
ניסיון:
הגיל: 37.
יליד: סופיה.
מצב משפחתי:
נשוי,
בן ובת.
מקצוע: תעשיין.

קעות נוספות. הוא לא רצה להמתין עד שיצבור בעצמו הון זה, על כן התקשר עם בעליהן. הוא הרחיב את מפעלו הקטן ליצור שרשרות מתכת, הפכו למפעל מסלי פרט. שהחל לספק חלקי מתכת ליצרני תרמי, חלוצי התריסים הנעים בשוק הישראלי.

כאשר הוצף השוק המקומי המוגבל ביצרנים מתחרים, החל לחפש שווקים חדשים. הוא נסע לקפריסין, ניסה לבוא בקשרים עם סוחרים מקומיים בדבר הרכבת תריסים במקום. התוכנית לא יצאה לפועל. אולם תחת זאת גילה ניסים, אצל סוחרים אליהם הופנה בעניין, המצאה צרפתית לריצוף פלאסטי.

הוא חזר ארצה, ולאחר בירורים במשרד המסחר והתעשייה, הופנה לקיבוץ העוגן, שהחל כבר ליצור הריצוף הגמיש, אחרי שחתם חוזה עם החברה הצרפתית, בעלת הפטנט. ניסים חתם עמם על חוזה לגיהול אדמיניסטרטיבי והפעת המוצר, החל מחפש

הספקת מוצר אחד ויחיד לשחקי אירופה ואפריקה: שרשרת לצרור מפתחות. אך על שרשרת זו היה תלוי המפתח שפתח בפני ניסים את הדרך לעולם התעשייה.

★ ★ ★ בחזית שכונת התקווה

בינתיים חלו תמורות בישוב העברי בארץ: החלו חבלי-לידה של מדינת ישראל. איש לא יכול היה לדעת מה ילד המתר. ניסים עצמו חתם עם ערבי יפואי חוזה-שכירות על שיפוץ שחנת-קמח ישנה ברחוב יפוא-לאביב, על מנת להעביר לשם את מפעלו שגדל. למחרת חתימת החוזה התפרסמה תוכנית חלוקת ארץ-ישראל, ויפו — שהוכרזה כשטח ערבי — נותקה מתל-אביב.

שוב התגבר רגש החובה הלאומית בלבו של ניסים. מדי לילה, לאחר העבודה, היה יוצא עם חבריו לעמדות שבחזית שכונת-

מצאו את בנם ניצב צרוב-למחצה ומנכש בטוריה את שטחי הגידולים של קיבוץ כפריהושע (שהפך בינתיים למושב). עיסוקו זה של ניסים לא מצא כלל חן בעיני אביו. הוא עמד על כך שבנו ישלים את חינוכו התיכון, שלח אותו לכיתה ה' שביעית בגימנסיה הרצליה. אך המאורעות בזירה העולמית התסיסו את תלמידיו ה' שביעית. הוקם חזק תלמידים, אשר ניסים כיהן בו כיושבי-ראש. הועד פנה לבן-גוריון, ביקש כי יורה על הפסקת הלימודים ושליחת התלמידים לעזרת המשקים, שמרבית חבריהם התגייסו לצבא הבריטי.

הד ההתלהבות הוליד לבסוף עכברים בודדים. מכל תלמידיו השביעיות, היה ניסים היחיד-כמעט שעזב את ספסל הלימודים, הצטרף להכשרת עצמאות של תנועתו, במשך שהוקם ליד פתח-תקווה ואשר חבריו התפרנסו בעיקר מעבודות-חוץ.

★ ★ ★ מפתח לעולם חדש

ניסים עצמו עבד כפועל במפעל דשנים כימיים. אולם החיכוכים האידיאולוגיים עם אביו התעוררו מחדש. האב סרב בכל תוקף שבנו יהיה קיבוצניק. רק לאחר שנה הגיעו לידי פשרה: ניסים חזר העירה ל-השלים את השנה השמינית בגימנסיה הרצליה, המשיך עם זאת לעבוד כמדריך-נוער בתנועה.

אבל שוב רצה הגורל אחרת. טרם סיים את השמינית, נסחף ניסים בורם המתנדב בים לצבא הבריטי, עבר את סידרת האי-מונים, נשלח לחזית אירופה. משך שנה וחצי טייל באירופה על חשבון המלך ה-אנגלי וכשהצליח להתקרב סוף-סוף לחזית האמיתית, אוכזב קשות: המלחמה נגמרה.

לחזור לקיבוץ לא היה טעם. ראשית, מי שום שהקיבוץ פשוט התפרק בינתיים; שנית, אביו הלך והזדקן, וניסים התחיל לחשוב על מקצוע עצמאי שיסייע בידו לתמוך בו. בעזרת תחבולות-עורמה ובק-שישי, הצליח האב להסוות את הוצאת המכונות לייצור שרשרות למפתחות מ-מפעלו בשתורכיה במסחה של משלוחי ספרים, הביא אותן ארצה.

השוק העולמי שלאחר המלחמה היה רעב לכל תוצרת, ומפעלה הקטן של משפחת ניסיון החל עובד 24 שעות ביממה ב-

כי אחד יודע כיצד נוצרים מיליונים נרים באמריקה. אפשרות אחת, כמובן, היא להיוולד למיליונר. אך על מיליונרים כאלה אין מרביתם לספר, לכתוב רומנים או להסריט סרטים.

יודעים יותר הם אותם ילדים שמתחילים את הקריירה כמחלקי עתונות-מגויים ומוכרי לימונדה, עוברים לקניית גרוטאות והופכים לבסוף לאילי-תעשייה.

אך מי אומר שרק אמריקה היא ארץ האפשרויות הבלתי-מוגבלות? שרק שם יכול אדם בעל מרץ ויוזמה להיות למיליונר ול-תעשיין? הדבר ייתכן גם בישראל תשכ"ב.

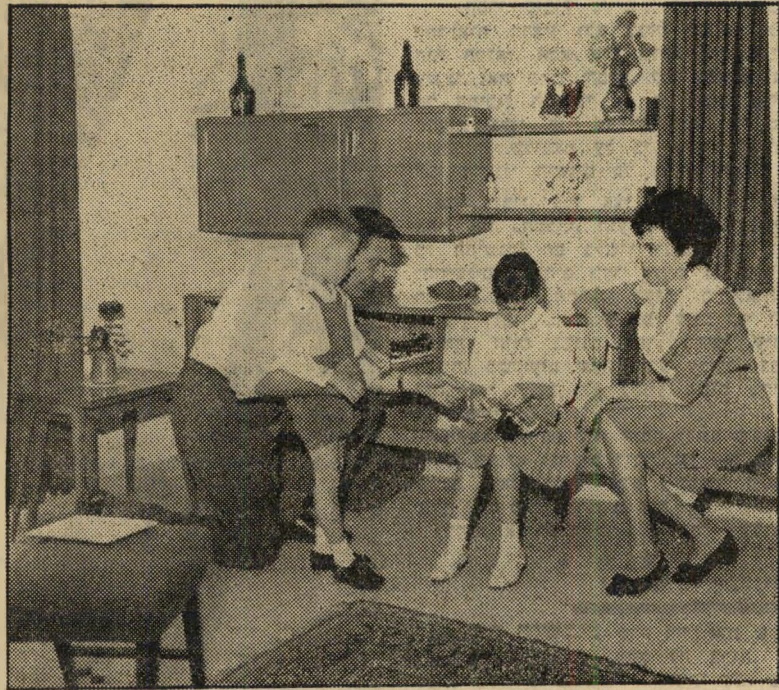
סיפורו של ניסים ניסיון יכול לשמש דוגמה. אומנם אין הוא מיליונר, אבל הוא כבר בעל שלושה מפעלים, ששניים מהם ראשונים מסוגם בארץ. הוא חי ברחבה בדירה מרווחת, יש לו שתי מכוניות פרטיות. בעיני ישראלים רבים יראה ניסים ניסיון מוב, מן הסתם, כעומד כבר בורם הסולם. הוא עצמו מאמין כי הוא רק באמצע הדרך.

★ ★ ★
המשיכה לאדמה

פרק חייו המכריע של ניסים החל כשמלחמת העולם השנייה היתה בעיצו-מה. הוא היה בן 15 בלבד, כאשר החליט לעזוב את הוריו בסופיה ולעלות ארצה.

לנער הצעיר, בנו של יושבי-ראש קרן-היסוד בעיר, לא היה ברור עדיין אם הוריו ואחיו יותירו יעלו אף הם ארצה. אך הוא לא דאג. הוא סידר את דרכו במהירות, הגיע ארצה כחבר הכשרת תנועת צופי-ציון עקביא — בדיוק יומיים לפני חידת הגרמנים בלובלי-גריה.

כשעלו הוריו ארצה, כעבור חצי שנה,

עם אשתו וילדיו
המפתח היה בקצה השרשרת

לו שווקים בארץ. עד מהרה החלו לזרום למשרדו, אותו פתח במרתף בסמטה צפוף תל-אביבית שקטה, עשרות הזמנות למז-צרים החדשים.

★ ★ ★ איך שותלים צמח

לגג התנופה המשיך להתגלגל. ההר-גשה שבעזרת יוזמה ומרץ ניתן לעלות בשלבי עולם התעשייה הישראלי דירבנה את החקלאיהלוחם לשעבר. הוא לא הסתפק בכך שהצליח במפעליו, חיפש אפשרויות ליצור מוצרים ארכיטקטוניים נוספים.

שוב גייס בעליהן, ניסים — המחונן בכשרון גישה לבבית לאנשים — סיפק את הגיהול והמרץ, ונולדה תעשייה חדשה: תע-שיית אריגי-עץ מיקאדו, בה הוא מעסיק קשישים ומגובלים בעבודות אריגה. מוצריו הדקורטיביים של בית-ההורשת החדש, ש-נועדו לקשט קירות ולשמש כמפיות נאות לשולחן, נקלטו במהירות ובכמויות גדו-לות בשוק.

כיום חולש ניסים על שלושה מפעלי ייצור, הגדולים את מרבית זמנו. "כשאני חוזר הכיתה בשמונה, אחרי שעזבתי אותו לפני שבע בבוקר, אני בקושי מספיק לקרוא עיתון", אומר הגבר בעל העיניים התכולות. גם בלשכה הצעירה, בה הוא חבר, הצטמד צמה פעילותו. אולם יש לו סיפוק בעבודתו. כשהוא נשאל על קשריו למקצועו הקודם, כחקלאי, השיב: "אם אתה שואל אותי היום, אני כבר לא יודע אם שותלים צמח כשה-שורשים למעלה או למטה".

אבל אם תשאלו אותו כיצד אפשר ליצר מוצר חדש — הוא יטול עפרון ליד, יערך טבלת תונים, יחשב — וימצא את התשובה הרגשית.

התקווה ומנשיה. באחת הפעמים אף ניצל ממנות בטוח, שעה שלא הבחין בערבי ש-זחל לכיוון החדר בו שכב, העמיד את מקלעו על החלון וטאטא את היושבים בו. ניסים עצמו הצליח לנחול ברגע האחרון החוצה. אולם המאמץ היה רב מדי עבורו. הוא החליט שאי-אפשר לנהל שתי חזיתות. בוקר אחד סגר את מפעלו והתגייס לשרות. כש-סיים את האומנים, כבר התנהלה מלחמת העצמאות במלוא עוזה. ניסים — גבר מגודל ומרשים — נשלח למשטרה הצבאית, שרת כסגן-מפקד המשטרה בטבריה.

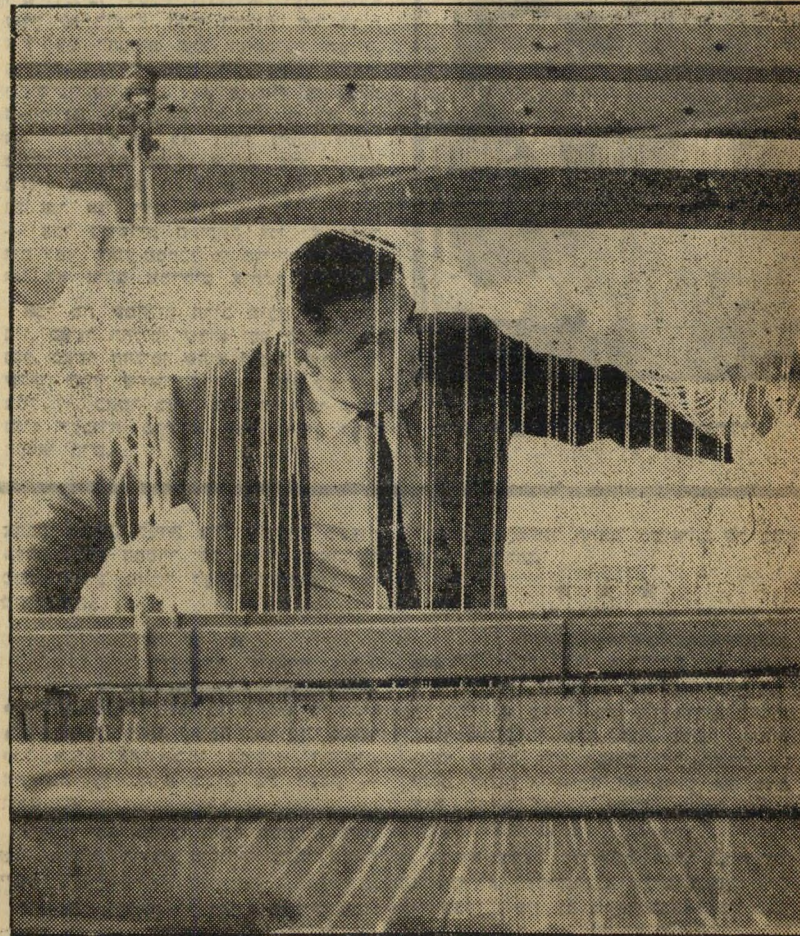
באחד הלילות, כאשר הדרך שיירה ללא אורות מול הגבול הסורי, התהפך הגיפ בו ישוב והוא הובא במצב קשה לבית-החולים. כאשר יצא, לאחר כמה חודשים, והתכוון לחזור לחזית, למרות נכותו, התברר לו שנית כי המלחמה נגמרה בלעדיו.

★ ★ ★ מבית החולים יצאה יוזמה

שוב חזר ניסים למפעלו, החל משפ-צו וקונה ציוד נוסף. "מעניין איך הש-תנו הזמנים מקצה אל הקצה", הוא נזכר, "אז קנינו ציוד במחיר שלושה דולאר עבור לירה ישאלית אחת".

אט-אט החל המפעל עומד שנית על רגליו. אך המיפנה המכריע בהקף יוזמתו של ניסים חל לפני כשלוש שנים בלבד. הוא היה כבר נשוי ואב לילדה בת ארבע וילד בן שנה, כשיום אחד נאלץ להיכנס לבית-החולים בגלל סיבוכי בחוס השדרה, שבא לו כתוצאה מהתאונה שקרתה לו בעת השרות. "התחלתי לחשוב על התפתחות בשטחים נוספים", הוא מספר, "אולי בעיקר משום שראיתי בזה אתגר לעצמי".

כשיצא מבית-החולים, החל בהגשמת ה-החלטה. הבעיה היתה: למצוא הון להש-

בבית החרושת
חרעיון נולד בבית-חולים